GAZETA KRAKOWSKA

Nro 56.

Z KRAKOWA DNIA 13 LIPCA 1828 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 5 Lipca.

W Imieniu Nayiaśnieyszego

MIKOŁAIA I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego

&c. &c. &c.

Rada Administracyyna Królestwa.

Zapatrzywszy się na wolą Nayiaśnieyszego Pana z dnia 18 Marca 1823 r., która do niezwłocznego przedsięwzięcia robot, około spławienia rzeki Kamionny upoważnia, oraz na Konstytucyie Polskie z lat 1447, 1496, 1550, 1589, 1598 i 1613, stanowiące o rzekach spławnych, i chcąc uprzątnąć wszelkie trudności, iakieby w czasie robot około spławnienia rzeki Kamionny nastręczyć się mogły, postanowiła i stanowi:

Artykuł 1. Właściciele pobrzeżni obowiązani są oczysczać brzegi z drzew wyniosłych, i łeżków, na 3 pręty po obu stronach rzeki nie naruszaiąc brzegów przez rudunki lub wycinanie zarośli, które maią bydź zostawione w całości.

Art: 2. Właściciele pobrzeżni stosować się będą winni do urządzić się mogących, dla dogodności nawigacyi rzeki Kamionny spadków i odpływów wód, a w czasie robót około tey rzeki, wodę przy zakładach wodnych podług potrzeby upuszczać.

Art: 3. Ciż właściciele obowiązani są gdzie tego niezbędna konieczność zaydzie, mosty na rzece Kamionnie znieść i podług potrzeby spławności, odbudować, a gdyby tego dopełnić wzbraniali się, będą kosztem Rządowym zniesione i odbudowane, lecz w razie tym, dochód z mostu i spławu pod mostem, gdzie takowy przepisami iest dozwolony, na rzecz Rządu pobieranym zostanie.

Art: 4. Gdyby przez zakładanie kanałów spławnych lub sprostowanie rzeki, właściciel gruntu, nie był dostatecznie wynagrodzony, pozostałym gruntem koryta, którem dawniey rzeka płynęła, lub też gdyby zakłady wodne, musiały ulegać zniesieniu, albo zaiętą bydź miała własność iaka przez urządzenie potrzebnego zapasu wód, iuż to celem ubezpieczenia rzeki i kanałów od zbytecznych wód, iuż to dla zabezpieczenia sameyże nawigacyi, w braku tychże wód, a przez to właściciel pozbawiony zestał pobieranego dochodu prawem nie zakazanego, albo konsensami urzędowemi dozwolonego, w razie tym wywłaszczenie mieysce mieć będzie, podług Prawa Seymowego z daty 1[illegible]go Października 1820 roku. Wszelkie inne spory i trudności zachodzące względem spławności rzeczoney rzeki rozpoznawane i rozstrzygane będą w drodze Sądowo-Administracyyney.

Art: 5. Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyiom Rządowym w ezem do których należy, poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 17go Czerwca 1828 roku,

Minister Stanu Prezyduiący:
(podpisano) W. *Sobolewski*.
Minister Prezyduiący w Komm:
Rząd: Przych: i Skarbu
(podpisano) X. X. *Lubecki*.
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi:
(podpisano) *Kossecki*.
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi:
(podpisano) *Kossecki*.
Zgodno z Wypisem;
Minister Sprawiedliwości,
Ig: *Sobolewski*.
Za Sekretarza Jeneralnego:
Szef Bióra K. *Hoffmann*.

Dnia 2go b. m. w pałacu Namiestników Królewskich w obliczu Członków Rady Administracyyney Królestwa, tudzież Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, odbyła się installacyia nowo utworzonego Konsystorza Jeneralnego Wyznań Ewangielickich, na którey tak Prezesowie iako i Radcy tegoż Konsystorza, prawem przepisaną wykonali przysięgę.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego,
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
Żądano . . . . . zł: 83 gr. —
Płacono . . . . . — 82 — 15
W Warszawie dnia 1 Lipca 1828 roku.
Schaber S. G.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 12 i 3 srebr. gr: do 13 i pół. — Pszenicy od 16 do 21. — Jęczmienia od 11 do 12 i pół. — Owsa od 9 do 11. — Siana furę iednokonną od 12 do 24; parokonną od 26 do 30. — Słomy furę zwyczayną od 5 do 8 i pół.

Z Petersburga d. 3 Czerwca D. K.
(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższe Ukazy J. C. Mości do Rządzącego Senatu wydane:

Dnia 11 Kwietnia. Radca Stanu Baron Saken, w nagrodę gorliwością odznaczaiącey się służby, i prac szczególnych z okoliczności zawierania konwencyi handlowey między Cesarstwem Rossyyskiem a Królestwem Szwedzkiem i Norwegskiem, mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza 3ciey klassy.

Dnia 16 Kwietnia. Lekarz przyboczny, Doktor sztabowy części cywilney, Rzeczywisty Radca Stanu Reman, w nagrodę gorliwey służby, mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza 3ciey klassy.

Tegoż orderu Kawalerem nayłaskawiey mianowany, Rektor Akademii kunsztów, Rzeczywisty Radca Stanu Martos.

Ustawa względem prawa autorów, zatwierdzona przez N. Cesarza Jmci dnia 22 Kwietnia, obeymuie następuiące przepisy:

§. I. Każdy autor lub tłumacz dzieła używa przez całe swoie życie wyłącznego prawa ogłaszania go i przedawania podług swey woli, iako dobro nabyte.

§. II. Dzieło bądź w rękopiśmie, bądź drukowane, które nie było nikomu przedane przez autora, nie może bydź wystawione na sprzedaż dla zaspokoienia iego wierzycieli, ani za życia autora, ni po iego śmierci, ieżeli w tey mierze sam nie oświadczył swey

chęci. W przypadku przedaży funduszów xięgarni na zaspokoienie długów, lub w skutku bankructwa, rękopisma, któreby były xięgarze kupili, równie iak i prawo wydania ich, mogą tylko bydź ustąpione pod zobowiązaniem ze strony kupuiącego: że zachowa umowy zawarte w tey mierze z xięgarzami.

§. III. Prawo ogłaszenia drugiego wydania dzieła, może tylko bydź skutkiem poprzedniczych ugód pomiędzy autorem i wydawcą lub xięgarzem. Jeżeli nie ma pomiędzy niemi żadney ugody na piśmie, autor lub wydawca (a w przypadku gdyby nie żyli) ich sukcessorowie, mogą uskuteczuić to drugie wydanie, po upływie pięciu lat, licząc od dnia, w którym cenzura wyda pozwolenie wystawienia dzieła na przedaż.

§. IV. Umowy pomiędzy autorami i wydawcami lub xięgarzami, wciągaią się w xiążki meklerskie podług przepisów ogólnych.

§. V. Pomimo wszelkich umów, autor ma prawo drukować drugie wydanie swego dzieła, ieżeli porobił dodatki lub zmiany wyrównywaiące ⅓ częściom pierwiastkowego dzieła, lub ieśli zmienił zupełnie iego postać; gdyż w tym przypadku może bydź uważane iako dzieło całkiem nowe.

§. VI. Prawi sukcessor wie autora używaią równie przez 25 lat, licząc od dnia iego śmierci, wyłącznego prawa drukowania i sprzedawania iego dzieł, ieżeli ich autor nikomu nie zapisał.

§. VII. W 25 lat po śmierci autora, dzieła iego staią się własnością publiczną bez względu na osoby, do których dotąd należały, i każdy może ie drukować, ogłaszać i przedawać bez żadney przeszkody.

§. VIII. Przed upłynieniem iego przeciągu czasu, nikt nie może pozwalać sobie gwałcić praw autora, ani wydawać iego dzieł bez upoważnienia iego lub sukcessorów, lub osób, do którychby takowe prawa przeszły sposobem prawnym, nawet choćby do niego dołączono tłumaczenie w iakimkolwiek ięzyku i dano nowy napis, nową przedmowę, uwagi i t. d.; wszystkie czynności, które stanowią to, co nazywaią przedrukowaniem.

§. IX. Uważani zaś są za przedrukiwaczy: 1) ci, którzy pod tytułem pierwszego, drugiego lub trzeciego i t. d. wydania, drukuią dzieło iuż ogłoszone, nie zważaiąc na warunki wytknięte w §. III. IV. i V.; — 2) ci, którzy przedaią swój rękopism lub prawo wydania dzieła dwom lub więcey osobom oddzielnie i bez wzaiemnego zezwolenia: — 3) ci, którzy drukuiąc tłumaczenie dzieła ogłoszonego w Rossyi lub z pozwoleniem cenzury Rossyyskiey, dodaią do niego sam text, nie maiąc na to upoważnienia na piśmie od wydawcy prawego; — 4) ci, którzy przedaią w Rossyi exemplarze przedrukowane za granicą dzieł wydanych w Rossyi lub za pozwoleniem cenzury Rossyyskiey, — 5) Wydawcy pism peryodycznych, którzy pod pozorem krytyki lub podobnie, przedrukowywaią wciąż i w całości małe artykuły wzięte z innych pism, gdyby nawet te artykuły nie wynosiły karty druku.

§. X. Powtórne przedrukowanie artykułu, który nie wynosi karty druku, lub tłumaczenie tego artykułu równie iak powtórne drukowanie wiadomości politycznych (ze wskazaniem źródła, z którego są wzięte) lub ściągaiących się do literatury, umieiętności i sztuk, nie uważaią się za przedrukowania.

§. XI. Uwagi poczynione w dziele nie uważaią się za przedrukowanie, byleby:

1) nie wynosiły trzeciey części dzieła, z którego są wzięte, kiedy to ostatnie większe iest niż arkusz druku,

2) byleby własny text autora miał podwóy- ną rozciągłość uwag przez niego z in- nego dzieła wziętych.

§. XII. Wolno wydawać tłumaczenie w iakimkolwiek ięzyku każdego dzieła w Rossyi drukowanego, lecz nie dołączaiąc textu oryginalnego. Autorowie dzieł w szczególności ściągaiących się do umieiętności, używaią wyłącznie prawa wydawania w Rossyi tłumaczeń w innych językach; lecz w tym przypadku wydaiąc na widok publiczny oryginalne dzieło, powinni ogłosić, iż sobie zachowuią używanie tego prawa, i obowiązani są wydać swoie tłumaczenie w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia, w którym cenzura wydała pozwolenie na przedaż. Jeżeli nie dopełnią tych warunków, wolno będzie każdemu wydać tłumaczenia ich dzieł.

§. XIII. Wszystkie ścieśnienia ustanowione w §§. poprzednich, mogą bydź zniesione przez upoważnienie na piśmie ze strony wydawcy prawnego.

§. XIV. Komitety Cenzury i Dyrekcyia przełożona nad Cenzurą, powinny, w czem się ich dotyczy, czuwać nad wykonaniem tych rozporządzeń. Lecz wszelkie sprawy pomiędzy autorami, tłumaczami i wydawcami z przyczyny własności prawney iakiegokolwiek dzieła, powinny bydź sądzone przez Sąd polubowny, a w przypadkach, w którychby strony nie zgodziły się, przez właściwe Trybunały, oraz sprawy dotyczące się wszelkiego innego gatunku własności, wszystko w formie zwyczayney procedury cywilney.

§. XV. Przedrukowanie może bydź tylko poszukiwane przez podanie prożby od strony obrażoney uczynione, w ciągu dwóch lat po przedrukowaniu.

§. XVI. We wszystkich przypadkach przedrukowanie karze się kwotą wyrównyiącą podwóyney ilości kosztów druku do 1200 exemplarzy dzieła przedrukowanego, oceniaiąc ie podług podwóyney ceny wziętey przez przedrukiwacza za exemplarze przez niego sprzedane; każde wydanie przedrukowane zabiera się na korzyść prawego wydawcy, który bierze $\frac{2}{3}$ kary pieniężney; $\frac{1}{3}$ oddaie się administracyi ogólney opieki.

§. XVII. Ktokolwiek każe drukować dzieło nie stosuiąc się do przepisów ustawy o cenzurze, utraca swoie prawo do rzeczonego dzieła.

§. XVIII. Towarzystwa wydaiące dzieła, używaią pod tym względem tych samych praw, i podlegaią tym samym zobowiązaniom, co i osoby szczególne. *(D. P.)*

(Z Ruskiego Inwalida.)

Dziś rano, z powodu doniesień otrzymanych o zniszczeniu flotylli Tureckiey na Dunaiu i poddaniu się twierdzy Isakczy, na podziękowanie Naywyższemu, śpiewane było uroczyste *Te Deum* w Kaplicy pałacu Taurycekiego, w obecności N. Cesarzowey Jeymości Matki, J. K. Mci Wielkiey Xiężny Dziedziczney Sasko-Weymarskiey, tudzież J. K. Mości N. Jey Małżonka Xięcia Dziedzicznego i J. K. Mości Xiężniczki Augusty, Ich córki, Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Jeneralowie, Dwór, Ciało dyplomatyczne, znaydowali się na tym nabożeństwie.

Po skończeniu *Te Deum*, w paradzie były wożone po ulicach stolicy dwadzieścia pięć chorągwi, zdobytych na nieprzyiacielu, klucze twierdzy Isakczy, buława, dwa buńczuki, znamiona dwóch Baszów wziętych w niewolą, i Atamana Kozaków Zaporogskich.

Wczoray Hrabia Zichy, Ambassador N. Cesarza Jmci Austryiackiego, i Baron Heeckeren, Poseł nadzwyczayny i Minister pełnomocny N. Króla Jmci Niderlandzkiego, opu-

szczaiąc czasowie swe mieysca, zostali przypuszczeni do złożenia pożegnania N. Cesarzowey Jeymości Matce, na posłuchaniu prywatnem, w pałacu Taurykim.

Dziś Baron Gise, Poseł nadzwyczayny i Minister pełnomocny N. Króla Jmci Bawarskiego, czasowie mieysce swe opuszczaiąc, miał posłuchanie pożegnania u N. Cesarzowey Jeymości Matki w pałacu Tauryckim. Po tem posłuchaniu Pani Baronowa Gise również była przypuszczoną do złożenia N. Cesarzowey Jeymości swoiego pożegnania.

N. Cesarz Jmość, przez naywyższy dyplomat, pod dniem 23 Maia, datowany w mieście Tuczkowie, raczył nayłaskawiey mianować Kawalerem orderu Sgo Włodzimierza 2giey klassy wielkiego krzyża, Jenerała Majora Tuczkowa 1go, w nagrodę odznaczaiącey się służby, a szczególniey za podięte starania około powrócenia i osadowienia na ziemi naszey Kozaków Zaporogskich, którzy niedawno przeszli pod panowanie Rossyyskie.

Donoszą z Jakucka pod dniem 25 Marca, iż naystarsi ludzie w tamecznych okolicach nie pamiętaią tak tęgiey i ciągłey zimy, iak była ostatnia. Dnia 30 Października 1827 r. ciepłomierz Reaumura okazywał już 29 stopni mrozu; do 23go Listopada mrozy nieco sfolgowały, lecz od tego dnia powiększyły się do 32 stopni, i prawie bez żadney odmiany trwały do dnia 6 Marca r. b. Dnia 23 i 25 Stycznia spirytus spadł niżey 40 stopni; było więc przeszło 44 stopni zimna.

Z Odessy 6 *Czerwca* K. D.
(Z Dziennika Odeskiego.)

Ostatniey Niedzieli, kilka szwadronów Bugskich ułanów z kilkoma działami przeszło przez miasto i udało się do obozu założonego niedaleko rogatki. Piękna postawa tego woyska zwabiła mnóstwo ludu, który towarzyszył mu aż do placu przed ogrodem botanicznym, gdzie woysko to uszykowało się w linią. N. Cesarzowa Jeymość przybywszy na to mieysce, została przyięta odgłosem hurra! Woysko to przeciągnąwszy przed N. Panią ruszyło w dalszy pochód. Piękna pogoda sprzyiała widowisku; lud używał przechadzki aż do nocy tak na placu, iako też po ulicach przyległych.

Onegday N. Cesarzowa Jmość w towarzystwie J. C. Mości Wielkiey Xiężney Maryi udała się do ogrodu botanicznego; raczyła rozmawiać z Dyrektorem, i rozpoznawała z uwagą wszystkie części zakładu, który rokuie tyle korzyści dla naszych prowincyy południowych. N. Pani naylepszego doznaie zdrowia.

Z Paryża d. 26 Czerwca.

Wczoray prezydował Król w radzie Ministrów.

Monitor dzisieyszy donosi urzędownie, że Król maiąc wzgląd na niemożność, w iakiey znayduie się Rzeczpospolita Hayti, uiszczenia się w swoich zobowiązaniach, gdyż dotąd na dłużne 150 mill. Fr. dopiero piątą część upłaciła, wyznaczył kommissyią pod przewodnictwem Ministra skarbowego do ułożenia się z Hayti względem wypłaty resztuiących 120 mill. Rzeczona kommissyia składa się z Parów Lainé, Portal, Levis, i Deputowanych Delessert, Berbis i Lastours.

Minister morski, iak tylko dowiedział się, że P. Appert zwiedzić chce więzienia galerowych więźniów w Brest, Lorient i Roszfort, posłał prefektom tych portów rozkazy, aby wszelkiemi sposobami wspierali iego w celu ludzkości przedsiębrane dochodzenia. Piękny ten czyn czyni zaszczyt sercu P. Hyde Neuville, który oprócz tego uważany iest iako głowa teraźnieyszego Ministeryum i iak sądzą będzie Prezesem rady mianowany.

Jenerał Hr. Miollis, który urodził się dnia 18 Września 1759 roku umarł w wieyskiem swoim mieszkaniu przy Aix, i dnia 20 b. m. z wielkiemi honorami pochowany został.

Nagrody za wywóz fabrykatów Francuzkich, które w roku 1820 wynosiły tylko 974,218 Fr. doszły w roku zeszłym do 10 mill. 149,433 Fr. Pomiędzy któremi znaydowało się 5 mill. 487,296 Fr. za rafinowany cukier, 2 mill. 201,901 Fr. za towary wełniane, 870,442 Fr. za mydło i 150,854 Fr. za kapelusze słomiane. Ostatni artykuł wywożony dopiero iest z Francyi od 3 lat.

W Tulonie uzbraiany iest 3chpokładowy okręt. Bryg Luchs odpłynąć miał dnia 20 do Kadyxu. Fregata Marya Teressa, która niedawno ztamtąd odpłynęła, była do Tunis przeznaczoną, gdy nadeszła wiadomość o zamordowaniu tam iednego Anglika. Bey Tunetański uczynił żądaniu dowódcy okrętu Fouque ile tylko można zadosyć: kazał mordercę (Maura) sciąć i zakazał naysurowiey napastować Chrześciian. Podług innych doniesień z Tunis żołnierze Tureccy z uszłemi z bitwy pod Navarino maytkami, zrobili spisek przeciw Europeyczykom. Podczas bawienia Beja z przyboczną swą strażą w Biserta, chcieli uderzyć na Europeyczyków i złupić ich. Zamach został odkryty i Bey odłożył dalszą swoią podróż. Zaszły iednak poiedyncze zdrożności, i Anglik Blanchenay, idąc w wieczór do domu, został ciężko raniony. Teraz przywróconą iest spokoyność.

Z Madrytu d. 16 Czerwca.

Poseł nasz Kawaler Campuzano, iest z Lizbony odwołany. Następca iego nie iest ieszcze mianowany. Don Miguel i matka iego kazali zapytać się rządu naszego, czyli na przybyciem do Hiszpanii, uważanemi będą iako Infanci Kastylii? Na co nastąpiła odmowna odpowiedź, gdyż rząd Hiszpański wszystkiego unikać musi, coby iego położenie pogorszyć mogło. Dnia 12 b. m. przybył tu nadzwyczayny goniec z Porto z pismami od Junty do tuteyszych zagranicznych Posłów. — W ciągu tego tygodnia udadzą się ztąd woyska do Toco i Zamora; pułk 14ty, który w Alcala de Henares utworzony został uda się do Galicyi. Sądzą nawet, że i prowincyionalni grenadyerowie wystąpią pod broń. Dziesięć tysięcy prowincyionalney milicyi ma bydź uzbroioney, i wszystkie te woyska przeznaczone są do Galicyi, dawney Kastylii i Estramadury. Z powodu zdarzeń w Portugalii nastąpiły niedawno uwięzienia w Salamance i Ciudad-Rodrigo. — Zeszły tydzień był dla tuteyszego pospólstwa nader bawiącym: nastąpiły bowiem wieszania, biczowania, odeyście więźniów skazanych na galery i walki byków.

Z Porto d. 17 Czerwca.

Dnia 26 z. m. postanowił tymczasowy rząd, aby wychodziła tu rządowa Gazeta. Dnia 27 wyszedł 1wszy Numer tey Gazety. Dnia 28 tuteysza Rada stanu ogłosiła akt Kamery, przez który Don Miguel uznany został absolutnym Królem Portugalii za żaden i niemaiący żadnego znaczenia. W Gazecie z dnia 31 nakazuie rząd, aby na przyszłość Don Miguel nie był w aktach publicznych wspominany. Pod dniem 2 b. m. donosi rzeczona Gazeta, iż twierdza Almeida oświadczyła się dnia 28 Maia za Don Pedro. W Numerach 4 i 5 umieszczona iest ofiara kilkunastu tuteyszych osób utworzenia dywizyi ochotników konnych pod nazwiskiem Don Pedro IV. Mieszkańcy Villanuova da Gaja (południowego przedmieścia Porto) chcą także utworzyć dywizyią ochotników. Taż Gazeta

zawiera oświadczenia wielu miast, iż zostaią wiernemi Don Pedro. Zresztą zapowiada dobitnie postanowienie zrucenia jarzma tyranii. W dopisie pod dniem 3 donosi, że milicyia w Thomar oświadczyła się przeciw a w Soure za sprawą prawności. Ostatnia udała się do Koimbry, a milicyia Lamegu dnia 28 z. m. do Visseu. Wyspa Madeira powstać także miała przeciw Don Miguel, a miasto Abrantes oświadczyło się za Don Pedro.

Dnia 10 wyszła tu odezwa, iż woysko wyruszy przeciw buntownikom, i że mieszkańcy Porto spodziewać się z pewnością mogą szczęśliwego wypadku. Gazeta z dnia 11 donosi o pobiciu Miguelistów pod Pavoa da Vorzim. Przednia ich straż nie przez więcey iak przez 100 piechoty i 70 konnicy woyska konstytucyynego do ucieczki zmuszona została. Daley wymienia pułki, które ofiarowały swoie usługi Juncie.

Wszystkie woyska wyruszyły do Koimbry, dla uderzenia na Miguelistów, niewielką tu tylko zostawiwszy osadę. Miguelíści korzystaiąc z tey okoliczności, chcieli miasto opanować i złupić. W liczbie około 1300 ludzi, pomiędzy któremi znaydowała się część 12go pułku z byłym Gubernatorem Texeira i kilku oddziałami ochotników, zbliżyli się aż o dwie mile od miasta do Volango. Trocha pozostałego tu woyska wyruszyła z około 4000 uzbroionemi obywatelami przeciw nieprzyiacielowi; lecz ten bez wystrzału nawet uciekł. Zabrano iednak w pogoni około 50 jeńców. Zaledwo atoli miasto od tego zagrożenia oswobodzone zostało, gdy zbuntowali się więźnie w więzieniach; lecz dnia 11 mocą oręża pognębionemi zostali.

Rząd tymczasowy posłał przez Anglią pisma do Don Pedro.

Pierwsza dywizyia Miguelistów została dnia 11 pod Leira przez konstytucyyne woyska pobitą; część ich przeszła do ostatnich. Juiz de fora (sędzia w Obidos i Caldas) uciekł do Lizbony. Pobity także miał zostać Jenerał Vasiey, który wyparty iuż był z Beira, i woyska nasze póyść miały przeciw miastu Santarem.

Dnia 13 dowiedzieliśmy się, że woyska ciągle stoią ieszcze pod Condeixa, i ta nieczynność nie mało ośmiela Miguelistów.

Pułk 15ty w Almeida, który oświadczył się za Don Pedro, składa się z 800 ludzi. W tey twierdzy znaydyią się znaczne zapasy broni i ammunicyi.

Port nasz zamykaią teraz dwie korwety i bryg.

Z Lizbony d. 14 Czerwca.

Don Miguel zmienił swoie postanowienie, opuszczenia stolicy i mieszka ciągle w pałacu Ajuda.

Więzienia tutevsze są przepełnione: w nocy dnia 10 b. m, chciał lud wyłamać drzwi do więzien i uwolnić więzniów. Francuzi i Piemontczykowie zostali iuż także mimo przełożeń posłów swych narodów, uwięzionemi. Bogaty Kupiec Maracos został w tey chwili pochwycony, gdy do wieyskiego domu swego przyniósł 144,000 franków w złocie. W onegdayszey Gazecie znayduie się artykuł, który zdaie się zapowiadać, że nawet z domów zagranicznych posłów gwałtem porwane będą schraniane się tam osoby. W zorayszą zaś wzywa wszystkich patryiotów do patryiotycznych składek, gdyż woyna wymaga pieniędzy. Infant udał się w tey mierze do Banku; lecz odebrał przeciwną odpowiedz, poczem Minister skarbowy rozpisał listy do wielu bogatych kupców i otrzymać miał nieco pienię-

dzy. Pomiędzy osobami, które dla służby woyska dostawiły bezpłatnie sprzężaie mułów, wymieniaią Kardynała Patryarchę, Xcia Lafoens i Vicehrabiów Villanova i Azurana. Gazeta donosi, iż niezliczona moc ludzi zapisała się do korpusu ochotników. Zadziwia iednak wszystkich, iż to pismo dopuszcza się kłamstwa względem tego, co się w oczach naszych dzieie. Z 2692 ludzi, którzy składać maią nowy korpus ochotników, nie znayduie się dziś istotnie iak 715 pod bronią.

Rada Ministrów postanowić wczoray miała, iż Don Miguel niema na czele woyska stanąć.

Goniec Junty w Porto, który przybył tu wczoray w wieczór na Angielskim okręcie, i popłynął na parowym statku z pismami Junty do Londynu i Paryża, zapewnia, iż działania woysk konstytucyynych zaczną się dopiero dzielnie po przybyciu Jenerała Saldanha. Zresztą woyska Junty są regularnie płatne i w żywność aż do końca bieżącego miesiąca zaopatrzone.

Wczoray w wieczór przywieziony tu został na wozie pod zasłoną z Leira iako jeniec P. John Mille Doyley (Anglik.). Przez wściekłość pospolstwa o mało zamordowany niezostał. Dziś rano osadzony został w taynem więzieniu. Zaniósł iuż o niego rekwizycyią Konsul Angielski, ale rząd nie dał ieszcze odpowiedzi. — W Alemteio tak są liczne uwięzienia, iak tu w Lizbonie i stronnictwo Don Miguela chlubi się z pognębienia swoich nieprzyiaciół. Don Miguel dał kilku osobom pozwolenie wyiechania na 4 do 6 miesięcy zagranicę, ale we 2 dni kazał ie uwięzić. Zagrożono nawet osiadłym tu Anglikom, ponieważ poważyli się słuchać śpiewu konstytucyynych pieśni i czytać odezwy Junty Porto.

Dnia 18go zebrać się maią trzy stany Królestwa. Biskup Viseu mówić ma za Don Miguel, a Prokurator jeneralny za Don Pedro, poczem Stany uznać maią Don Miguela Królem i donieść o tem Dworom z żądaniem, aby Don Miguela uznały prawym Królem Portugalii.

Od czasu iak Don Miguel zażądał od banku pieniędzy, nie wchodzą do niego żadne depozyta, owszem posiadaiący złożone tam wykupuią.

Z Bruxelli d. 27 Czerwca.

W tych dniach w obecności całey Rodziny Królewskiey w zamku Loo nastąpiło zaręczenie Królewney Maryanny z Xięciem Gustawem (synem byłego Króla Szwedzkiego Gustawa). J. K. M. mianował przyszłego zięcia swoiego Jenerałem majorem.

Podług pism naszych 6000 ludzi woyska naszego przewiezionem zostanie do zamorskich naszych posiadłości.

Minister spraw wewnętrznych uwiadomił kupców i żeglarzy, iż w ciągu woyny między Rossyią i Turcyią niewolno Niderlandzkim okrętom, iako kraiu neutralnego, zawozić do Turcyi dział, broni, ammunicyi, pałaszów, ładownic, siodeł, i t. d. Tenże Minister zalecił prowincyionalnym Gubernatorom spieszne odbywanie spraw, tak iżby odsełanie ich do niego nigdy 5 tygodni nieprzechodziło.

Adjutant Xcia Oranii, Major van Tuyll, który z J. K. Wysokością odbył podróż do Petersburga, otrzymał od N. Cesarza Jmci Rossyi order S. Anny 2giey klassy.

Odebraliśmy do 29 Stycznia doniesienia z Jawy, gdzie rokosz do tego dnia nie był ieszcze uśmierzony.

DODATEK

DO N^ro^ 56.

GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 13 LIPCA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzien godzina	Barometr z reduk: na 0°,	Therm: czyli stop: ziem:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Lipca	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 5, 354	†17. 6	85	Północny słaby	Pochmurno	
12	,, 5, 144	†22. 2	72	Połud: Ws. słaby	Pogoda z chmur:	
8 3	,, 4, 685	†23. 8	68	Wschodni słaby	,, ,,	
9	,, [illegible]	†1[illegible]. 3	84	,, ,,	,, ,,	
7	27 4, [illegible] 5	†17. 0	83	Wschodni średni	Pogoda	
9. 12	,, 4, 341	†23. 6	72	Połn: Ws. mocny	Pogoda z chmur:	
3	,, 3, 889	†25. 2	69	Wschodni mocny	,, ,,	o g. 5½ Ter: †26. 7
9	,, 3, [illegible]03	†19. 7	85	,, słaby	,, ,,	
7	27 4, 579	†19. 0	81	Połud: Za. średni	Chmur	
10. 12	,, 4, 833	†21. 4	74	Północny słaby	Pogoda z chmur:	
3	,, 4, 185	†23. 9	70	Wschodni słaby	Chmury	o g. 7¼ gwałt: deszcz
9	,, 4, 090	†15. 8	92	Północny słaby	Pochmurno	z grzm: i wich: P.Z.
7	27 4, 359	†15. 2	82	Zachodni mocny	Pogoda z chmur:	
11. 12	,, 4, 420	†18. 0	71	,, wicher	Chmury	
3	,, 4, 513	†15. 6	84	,, słaby	Pochmurno	Deszcz i grzmot.
9	,, 4, 638	†12. 9	91	Połud: Za. słaby	Pogoda z chmur:	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

— *Z Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznąch z Miesiąca Czerwca 1828 *r.*

Naywyższy stan Barom: dnia 10		27" 7.''' 302
Nayniższy	dnia 5	27 2. 281
Średni		27 5. 227
Naywiększe ciepło dnia 22		† 22.° 5
Naymnieysze	dnia 10	† 9. 7
Średnie		† 15. 660
Naywiększa wilgoć dnia 25		91
Naymnieysza	dnia 17	53
Średnia		76. 5

Dni pogodnych 1. Pogodnych z chmurami 9. Pochmurnych 20. Mgła 1. Deszczów 19. Grzmotow 6. Wicher 1. Wiatr panuiący Pn. zachodni.

W Krakowie dnia 1 Lipca 1828 roku.

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

SENAT RZĄDZĄCY &c.

Zawiadomiony odezwą Kommissyi Hypoteczney Nro 8342, iż rzeczona Kommissyia czynność swą co do regulacyi Hypoteki Dóbr i Realności w Gminach Okręgowych: Kościelniki, Mogiła, Modlnica, Balice, tudzież w Gminie Ilgiey Miasta Krakowa położonych ukończyła, wzywa niniejszym wszystkich Właścicieli Dóbr, posiadłości, praw rzeczowych, którzy do Hypoteki Gminy właściwey prawa swe wnieśli, ażeby dla odebrania oryginalnych Dokumentów, do Bióra Kommissyi Hypoteczney pod L. 169 przy Ulicy Kanonney będącego, przynosząc z sobą Summaryusz od Kommissyi podpisany, zawsze w godzinach od trzeciey z południa aż do szóstey, przez siebie lub Plenipotentów do tego Aktu już poprzedniczo umocowanych, lub szczególną plenipotencyią do Aktu tego opatrzonych, w przeciągu dni (30) Trzydziestu zgłosić się nie omieszkali.

W Krakowie dnia 3 Lipca 1828 roku.

Za Prezesa: *Soczyński*.

Mieroszewski, Sekr: Jen: Senatu.

Z Londynu d. 27 Czerwca.

W obu Izbach Parlamentu nie zaszło onegday nic ważnego. Wczoray atoli w Izbie wyższey bil zbożowy został po trzeci raz odczytany i przyięty. Hr. Darnley zapytał się Hr. Abeerden (Ministra) z iakich względów rząd uznał zamknięcie? Na co Minister odpowiedział, iż zamknięcie to iest takiego rodzaiu, iakieśmy w południowey Ameryce i w Grecyi bez poprzedniczego porozumienia się z tamecznemi rządami uznali; zresztą Don Miguel iest ciągle ieszcze iako Rejent Portugaiji uważany. Podobnež zapytanie uczynił w Izbie niższey P. Robert Wilson, i także od Ministra Peel otrzymał odpowiedź.

Naynowsze doniesienia z Lizbony dochodzą do 17 b. m. lecz nic nie zawieraią o działaniach woyska Don Miguel. Tymczasem niespodziewany rozkaz do wyruszenia policyynych żołnierzy i trochy pozostałego w Lizbonie liniiowego woyska zdaie się dostatecznie okazywać, że siła Infanta nie iest wystarczaiąca do oparcia się konstytucyienistom. Prześladowania stronników Konstytucyi w Lizbonie zwiększaią się iednak ciągle i bez różnicy stanu wtrącaią do więzienia osoby, których liczba dochodzi iuż do 4000.

Poseł nasz przy Dworze Petersburgskim, Lord Heytesbury, opuścił iuż Londyn i w połowie przyszłego miesiąca uda się na mieysce swoiego przeznaczenia. P. Stratford-Canning, Poseł nasz przy Porcie Ottomańskiey uda się niebawnie do Korfu.

Pisma od naszego Posła z Wiednia Lorda Cowley pod dniem 14 b. m. zawieraią doniesienia od naszego Konsula z Bukarestu do 2 b. m.— Z Korfu Major Cradock przywiózł takież doniesienia od P. Adam pod dniem 9 b. m.

Dnia 20 przybyły do Portsmutu Rossyyski liniiowy okręt i fregata, powracaiące iako nieużyteczne z morza Srodziemnego do Kronstadtu.

Wczoray odbyła się w wydziale spraw zagranicznych gabinetowa rada. Posłowie Austryiacki i Pruski mieli dnia 25 czynność w tymże wydziale.

Robotnicy zaciągaiąc rynsztok w poprzek gościńca w Kensington (przy Londy-

nie) znaleźli na 4 stopy w ziemi trumnę z całym szkieletem ludzkim. Władza chce dokładnie tey okoliczności dochodzić.

Prezydent Rzeczypospolitey Chili, F. A. Pinto, wydał dnia 25 Lutego do Kongressu poselstwo, w ktorem wyraża: że Rzeczpospolita zostaie w naylepszych stosunkach z nowemi Rzeczpospolitemi, i że wewnętrzny iey stan iest pomyślny.

Narodowy Ziazd Kolumbiyski rozpoczął nakoniec swoie posiedzenia. Sądzą powszechnie, iż Boliwarowi nadana będzie naywyższa władza utrzymania spokoyności w kraiu.

Okręt Scylla przybył nakoniec z Mexyku do Portsmut, i przywiózł dla kupców naszych 600,000, a dla poselstwa Mexykańskiego 50,000 dolarów.

Z Stambułu d. 10 Czerwca.

Dnia 31 Maia oddział flotty Tureckiey pod rozkazami Viceadmirała Tahir-Baszy z 17 okrętów, pomiędzy któremi 10 palnych złożony, odpłynął do Dardanellów, a dnia 5 b. m. przybył pod dwa zamki Hellespontu; inna część flotty Tureckiey pod rozkazami Kapitana Baszy, składaiąca się z 4 liniiowych okrętów, 2 fregat, 2 korwet i kilku pomnieyszych okrętów, stoi ciągle w zatoce Bujukdere na przeciwko uyścia Bosforu.

W stolicy tuteyszey i okolicach panuie naypełnieysza spokoyność i bezpieczeństwo; ani wypłynienie flotty, ani przechody woyska, którym zawsze towarzyszyły zdrożności i nieład, nie zrządziły tą razą naymnieyszey niespokoyności. Gdyby nie ustawiczne przybywanie rekrutów do woyska regularnego i milicyy z Azyiatyckich prowincyy, aniby znać było, iż Porta zostaie w woynie. Z Szumli nadeszła tu wiadomość, iż przybył tam Hussein-Basza i trudni się zgromadzeniem milicyy Rumelii i umocnieniem tamecznego stanowiska. Wielki Wezyr czyni przygotowania do wyruszenia z stolicy, iak tylko Rossyianie przebędą Dunay.

Przed kilku dniami przyprowadzono tu kilkunastu Kozaków, których Turcy w pierwszych potyczkach nad Dunaiem w niewolę zabrali. Obchodzenie się z temi ieńcami okazuie, iż w postępowaniu rządu Tureckiego, co do tego punktu, zaszła odmiana. Zostawiono ieńcom oręż aż do chwili, w którey stawionemi bydź mieli przed Wielkim Wezyrem, i nie zaprowadzeno ich stamtąd wedle zwyczaiu do Bagno, ale oddano ich pod dozor w części miasta Seraskiera Chosrew Baszy.

Królewsko-Pruski Kommissarz jeneralny, Baron Canitz, powrócił tu dziś z swey podróży do równin Troi.

Królewsko-Duński Minister-Rezydent, Baron Hübsch, naznaczone ma na 16 b. m. posłuchanie u Wielkiego Wezyra. Posłuchanie zaś u Sułtana nastąpi dopiero po świętach Kurban-Bairam.

Przybyły tu przed 4 tygodniami Angielski parowy statek Swift iest teraz własnością rządu Tureckiego, który kupił go za 450,000 piastrów. Przy uyściu Bosforu odkryto znaczne łożysko węgla kamiennego, które wydobywaią na potrzebę tego statku.

Od granic Tureckich d. 22 Czerwca.

Podług listów z Bukarestu pokazać się tam miała zwyczayna w tey porze roku zaraźliwa gorączka, którą wieść zamieniła na powietrze morowe. Lekarze oświadczyli atoli, iż powyższa choroba wcale się różni od choroby powietrza; przedsięwzięte wszelako zostały środki do zapobieżenia iey się szerzeniu.

Podług Gazety powszechney, skoro całe woysko Rossyyskie na prawym brzegu Duna-

w stanie, główny korpus, w liczbie 80,000 ludzi, postąpi przeciw Szumli, dla uderzenia tam na woysko Tureckie, które podaią do 70,000 ludzi, gdy tymczasem 20totysiączny korpu opanuie Warnę i za pomocą eskadry Rossyyskiey na morzu Czarnem postępować ma przeciw Stambułowi. Wszystkie pozostałe w tyle Tureckie twierdze oblegać będą oddzielne korpusy.

Prywatne listy z Stambułu donoszą, iż Porta uczyniła kroki do poiednania się z Rossyią. Też listy zapewniaią, że Reis-Effendy pod dniem 5 Czerwca upraszał Dwór Wiedeński o pośrednictwo w tey mierze.

Sprzedaż Owiec.

Przez kończenie się jeneralney Dzierżawy iest uzupełnione stado Owiec do sprzedania, które składa się z

673 Macior iedno do cztero-rocznich.
346 Skopów iedno do cztero-rocznich.
Całe stado iest zupełnie zdrowe, a wełna przez 15toletnie ulepszenie znacznie poprawiona.

Gdy dla utrzymuiącego Owce przyiemnem bydź może zakupienie całego stada, przeto pragnący kupna, raczy się w iak nay-krótszym czasie i to w 14 dniach do podpisanego zgłosić.

W Leubus przy Parchwitz w Szlązku dnia 30 Czerwca 1828.

Mentzel,
Kr. Pruski Dzierżawca Jeneralny.

Schaf Vieh verkauf.

Durch das Ausscheiden Einer General Pachtung ist eine complette Schaf Heerde zu verkaufen, welches aus

673 Stück Mutter Vieh ein bis vier Jahre alt und:
346 Schöpfen ein bis 4 alt.
besteht; die sämmtliche Heerde ist vollkommen gesund und die Wolle durch eine Reihe von 15 Jahren hoch veredelt worden.

Da es für einen Schaf-Züchtner angenehm sein wird, eine ganze Heerde kaufen zu können, so beliebe darauf reflecterenden Käufer sich in möglich kurzer zeit und zwar binnen 14 Tagen bey Unterzeichneten zu melden.

Leubus bey Parchwitz in Schlesien den 30 Juny 1828.

Mentzel,
König: Preu: Amts Rath.

DONIESIENIA.

W dniu 15 Lipca r. b. o godzinie 10tey ranney w Rynku Miasta Krakowa w Kamienicy pod Liczbą 15, z mocy Rezolucyi Wys: Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i jego Okręgu z dnia 30 Maia 1828 r. do Nru 228 wyszłego, odbędzie się publiczna Licytacyia po ś. p. Anastazym Łabuzieńskim pozostałych ruchomości, iako to: pościeli, sukien, towarów korzennych, farb różnych, stolarszczyzny, szkła, &c. Chęć zatem licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 10 Lipca 1828 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Młody człowiek, uczący języków Niemieckiego i Łacińskiego, matematyki, muzyki (na flecie i Fortepianie) i rysunków, pragnie bydź umieszczonym za Guwernera w mieście lub na wsi. Osoby życzące sobie iego usług, raczą się zgłosić do Redakcyi Gazety na piśmie pod adressem: *A. B.*